

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขที่รับ 3686
ในคดี 17 พ.ค. 2561
เวลา 0.8.58 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๐๕๒๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่ สว (สนช) ๐๐๐๗/๖๑๙๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ส่วนมาก ที่ กค ๐๙๐๐/๓๔๕๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ได้เสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงการคลังได้เสนอรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ รับทราบรายงานผลการดำเนินการ
ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงการคลังส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๗๕๐ ชุด
ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๕๑ (๓) / ๕๕๖๑
วันที่ ๑๗ / ๒๕.๔ / ๖๑
เวลา ๑๕.๑๖ น.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๕๖๑/๑๑ วันที่ ๑๗/๒๕
เวลา ๑๕.๓๕ น. พ.ศ. ๖๑
สำนักการประชุม

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (wa10320/ชาติ)

ด่วนมาก

ที่ กค ๐๔๐๐/๓๗๘

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหาร
หนี้สาธารณะ (ฉบับที่..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๙๙๕๙ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๖๖๔ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐
๒. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ
(ฉบับที่..) พ.ศ.
๓. สรุปผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วน ที่ ๐๔๐๐/๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งข้อสั่งการของ
รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ซึ่งได้มอบหมายให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหลัก
รับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่..) พ.ศ.
ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้สรุปผลการ
พิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียด
ทราบแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนสรุปความเป็นมาของเรื่องและรายงานผลการพิจารณาของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. สรุปความเป็นมาของเรื่อง

๑.๑ กระทรวงการคลังได้เสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่..) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและ
ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยในการพิจารณาร่าง
กฎหมายในขั้นตอนของ สนช. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ
(ฉบับที่..) พ.ศ. ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างกฎหมายดังกล่าว ๒ ประเด็น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) โดยสรุปได้ ดังนี้

/(๑) ประเด็น...

(๑) ประเด็นการกำหนดสัดส่วนการฝากเงินของกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ (กองทุนฯ) คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นว่า กองทุนฯ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศด้วย ดังนั้น ในการลงทุนในตราสารหนี้ของ กองทุนฯ ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวและควรกำหนดสัดส่วนการฝากเงินกับสถาบันการเงินภาครัฐและ ธนาคารพาณิชย์ไม่เกินสมควร

(๒) ประเด็นการก่อหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นว่า เนื่องจากหนี้ของ อปท. ไม่ถือเป็นหนี้สาธารณะ ดังนั้น ในการกำกับดูแลการก่อกหนี้ของ อปท. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องพิจารณาโดยรอบคอบเพื่อไม่ให้ภาระหนี้ที่ อปท. ก่อขึ้นเป็นการเพิ่มภาระให้กับ ประชาชนมากเกินไป

๑.๒ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ได้มอบหมายให้กระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้สรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. ผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ประกอบด้วย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ สำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงาน งบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย) ได้มีการประชุมหารือร่วมกันเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) โดยสรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๒.๑ ประเด็นการกำหนดสัดส่วนการฝากเงินของกองทุนฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นร่วมกันว่า ภารกิจในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้เป็นหน้าที่โดยตรงของสำนักงานบริหาร หนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง โดยกองทุนฯ เป็นเพียงหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวเพื่อลด ความเสี่ยงจากการปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาล และบริหารจัดการเงินกู้เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนเพื่อ แบ่งเบาภาระต้นทุนการกู้เงินของกระทรวงการคลังเท่านั้น ภารกิจการพัฒนาตลาดตราสารหนี้จึงมิใช่ วัตถุประสงค์หลักของกองทุนฯ แต่อย่างใด

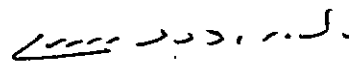
สำหรับข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นการกำหนดสัดส่วนการฝากเงินของกองทุนฯ ในปัจจุบัน กองทุนฯ มีการกำหนดสัดส่วนการฝากเงินอยู่แล้ว โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนฯ ตามกรอบ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในการพิจารณากำหนดสัดส่วนการลงทุน คณะกรรมการกองทุนฯ จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสถานะตลาดการเงินในแต่ละช่วงเวลา โดยคำนึงถึงความมั่นคง ผลตอบแทน ความเสี่ยงที่เหมาะสม และความปลอดภัยของเงินต้นเป็นสำคัญ (Preservation of Capital) ซึ่งกระบวนการ ลงทุนภายใต้กรอบที่กำหนดดังกล่าวกองทุนฯ มีกลไกการกำกับติดตาม และประเมินสถานการณ์การลงทุน อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถชำระคืนเงินต้นให้แก่กระทรวงการคลังได้ครบถ้วนและทันตามกำหนดเวลา

๒.๒ ประเด็นการก่อกวนของ อปท. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นร่วมกันว่า การกู้เงินของ อปท. แม้จะไม่ถือเป็นหนี้สาธารณะตามกฎหมายการบริหารหนี้สาธารณะก็ตาม แต่ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐตระหนักถึงความสำคัญจึงได้มีการกำหนดกระบวนการกำกับดูแลการก่อกวนของ อปท. ไว้อย่างรอบคอบรัดกุม ทั้งการกำกับดูแลจากหน่วยงานกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งผ่านกลไกทางกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (กฎหมายการบริหารหนี้สาธารณะ กฎหมายจัดตั้งท้องถิ่น มติคณะรัฐมนตรีและหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง) รวมทั้งกฎหมายที่จะตราขึ้นในอนาคต (ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. และร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การกู้เงินของ อปท.) ซึ่งได้กำหนดมาตรการกำกับดูแลการก่อกวนของ อปท. ไว้อย่างครบถ้วนครอบคลุม ทั้งในขั้นตอนการพิจารณาการกู้เงิน การพิจารณาแหล่งเงินกู้ การอนุมัติการกู้เงิน และมาตรการกำกับดูแลโดยการรายงานผลการกู้เงินและรายงานสถานะหนี้ ซึ่งจะทำให้กระบวนการกู้เงินของ อปท. มีความรอบคอบ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของ อปท. และไม่เป็นการสร้างภาระต่อประชาชน

ทั้งนี้ ปัจจุบัน สนช. ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. เรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ส่วนร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การกู้เงินของ อปท. กระทรวงการคลังได้มีหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อนำเสนอร่างระเบียบฯ ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่..) พ.ศ. ตามนัยข้อ ๒

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

กลุ่มกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๘๐๕๐ ต่อ ๕๙๑๕

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๕๘

www.pdmo.go.th

สรุปผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่..) พ.ศ.

๑. รายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ร่วมพิจารณา

- (๑) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
- (๒) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- (๓) ธนาคารแห่งประเทศไทย
- (๔) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (๕) สำนักงบประมาณ
- (๖) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- (๗) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๘) สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

๒. สรุปผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการประชุมหารือร่วมกันเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง โดยสรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

ข้อสังเกตประเด็นที่ ๑ : การกำหนดสัดส่วนการฝากเงินของกองทุนฯ

กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ (กองทุนฯ) มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศด้วย ดังนั้น ในการลงทุนในตราสารหนี้ของกองทุนฯ ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วย และควรกำหนดสัดส่วนการฝากเงินกับสถาบันการเงินภาครัฐและธนาคารพาณิชย์ไม่เกินสมควร

ผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ (กองทุนฯ) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินกู้ที่ได้รับจากกระทรวงการคลัง ซึ่งประกอบด้วย (๑) เงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้ล่วงหน้าตาม มาตรา ๒๔/๑ และ (๒) เงินกู้เพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา ๒๕/๑ สำหรับภารกิจในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้เป็นหน้าที่โดยตรงของกระทรวงการคลัง (สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ) โดยกองทุนฯ เป็นเพียงหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวเพื่อลดความเสี่ยงจากการปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาล และบริหารจัดการเงินกู้เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนเพื่อแบ่งเบาภาระต้นทุนการกู้เงินตามมาตรา ๒๔/๑ และมาตรา ๒๕/๑ ของกระทรวงการคลังเท่านั้น ภารกิจการพัฒนาตลาดตราสารหนี้จึงมิใช่วัตถุประสงค์หลักของกองทุนฯ แต่อย่างใด

สำหรับประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ที่ให้มีการกำหนดสัดส่วนการฝากเงินกับสถาบันการเงินภาครัฐและธนาคารพาณิชย์ไม่เกินสมควรนั้น ในปัจจุบันกองทุนฯ ได้มีการกำหนดสัดส่วนการฝากเงินอยู่แล้ว ซึ่งภายใต้กรอบกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนฯ มีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการลงทุนของกองทุนฯ ซึ่งครอบคลุมถึงสัดส่วนการลงทุนในตราสารหนี้และสัดส่วนการฝากเงินของกองทุนฯ ด้วย โดยในการพิจารณากำหนดสัดส่วนการลงทุน คณะกรรมการกองทุนฯ จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาวะตลาดการเงินในแต่ละช่วงเวลา โดยคำนึงถึงความมั่นคง ผลตอบแทน ความเสี่ยงที่เหมาะสม และความปลอดภัยของเงินต้นเป็นสำคัญ (Preservation of Capital) ซึ่งกระบวนการลงทุนภายใต้กรอบที่กำหนดดังกล่าวกองทุนฯ มีกลไกการกำกับติดตาม และประเมินสถานการณ์การลงทุนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถชำระคืนเงินต้นให้แก่กระทรวงการคลังได้ครบถ้วนและทันตามกำหนดเวลา

ข้อสังเกตประเด็นที่ ๒ : การก่อหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามบทนิยามแห่ง พ.ร.บ.การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่นับรวมหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหนี้สาธารณะ ในขณะที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการก่อหนี้ได้เอง ประกอบกับในอนาคตจะมีกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างฉบับใหม่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพิจารณาโดยรอบคอบถึงความพร้อมและประสิทธิภาพ ตลอดจนความรู้ความสามารถของบุคลากรของท้องถิ่นในการบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะภาระหนี้ที่ท้องถิ่นก่อขึ้น ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเก็บรายได้สูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชนมากเกินไป

ผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

การกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแม้จะไม่ถือเป็นหนี้สาธารณะตามกฎหมายการบริหารหนี้สาธารณะก็ตาม แต่ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐตระหนักถึงความสำคัญจึงได้มีการกำหนดกระบวนการกำกับดูแลการก่อหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างรอบคอบรัดกุม ทั้งการกำกับดูแลจากหน่วยงานกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งผ่านกลไกทางกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ขั้นตอนการพิจารณาก่อนการกู้เงิน

ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การกู้เงินสำหรับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และเมืองพัทยา ซึ่งหลักการสำคัญได้กำหนดขั้นตอนการพิจารณาก่อนการกู้เงิน และการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและคณะกรรมการจังหวัดร่วมกันพิจารณาก่อนการประเภทของโครงการที่ท้องถิ่นจะขอกู้เงิน ซึ่งโครงการดังกล่าวจะต้องเป็นโครงการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ โดยในการกู้เงินในแต่ละครั้งจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการชำระคืนด้วย พร้อมทั้งได้กำหนดกรอบเพดานการกู้เงินไว้โดยยอดหนี้ที่ท้องถิ่นชำระต้องบรรเทาภาระจ่ายเพื่อการลงทุนหรือพัฒนาต้องไม่เกินร้อยละ ๓๕ ต่อปี

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกระทรวงการคลังโดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะอยู่ระหว่างการเสนอร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ... ซึ่งใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท โดยหลักการสำคัญได้กำหนดให้ท้องถิ่นกู้เงินเพื่อนำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายของโครงการลงทุนต่าง ๆ โดยไม่นำมาใช้เป็นรายจ่ายประจำ และในการกู้เงินแต่ละครั้งจะต้องคำนึงถึงความสามารถทางการคลัง (รายได้สูงกว่ารายจ่ายและเพียงพอชำระหนี้) และยังสามารถกำหนดเพดานการก่อหนี้ของท้องถิ่น โดยภาระหนี้ต่อปีต้องไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อรายได้เฉลี่ย

๒. การพิจารณาแหล่งเงินกู้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และเทศบาลที่มีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินไปดำเนินการภารกิจตามกฎหมายจะต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นและประหยัดต้นทุนทางการเงินให้มากที่สุด โดยเห็นควรพิจารณากู้ยืมเงินจากเงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (กสอ.) หรือเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อเป็นการสนับสนุนการบริหารการเงินของ อบท. ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. ขั้นตอนการอนุมัติการกู้เงิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการภายใต้กฎหมายจัดตั้งของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น ผ่านการพิจารณากลับกรองจากสภาของท้องถิ่น นอกจากนี้ หากเป็นการกู้เงินตราต่างประเทศหรือกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่างประเทศจะต้องให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย ทั้งนี้ ตามร่าง พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. (ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติให้ความเห็นชอบและขณะนี้อยู่ระหว่างการทูลเกล้าฯ เพื่อลงพระปรมาภิไธยเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป) โดยปัจจุบันมีเพียงกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาเท่านั้นที่สามารถกู้เงินต่างประเทศได้ตามกฎหมายจัดตั้ง

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การกู้เงินสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในปัจจุบัน อบต. ซึ่งเป็นท้องถิ่นขนาดเล็กจึงยังไม่สามารถดำเนินการกู้เงินได้

๔. การรายงานผลการกู้เงิน

ในส่วนของกรรายงานผลการกู้เงินนั้น กระทรวงมหาดไทยได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลการกู้เงินเป็นรายสัญญา และรายงานยอดหนี้คงค้างและจัดส่งสำเนาสัญญากู้เงินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย

นอกจากหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยแล้ว ในร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายหนี้ฯ ยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐาน การจัดทำแผนการเงินประจำปี และให้มีการรายงานข้อมูลสถานะหนี้และรายละเอียดสัญญากู้เงินให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเพื่อทราบเป็นรายไตรมาสเช่นกัน

๕. การกำกับดูแลการก่อหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม

ภายใต้ พ.ร.บ.การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดหลักการไว้ชัดเจนว่าหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช่หนี้สาธารณะ ดังนั้น จึงห้ามกระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบ ค่าประกันหรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระหนี้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างไรก็ตาม หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อดำเนินโครงการหรือแผนงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการคลังก็สามารถกู้เงินเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้ต่อได้ (ตามมาตรา ๔ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๕)

นอกจากนี้ ภายใต้กฎหมายการบริหารหนี้สาธารณะยังกำหนดให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะดำเนินการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างหนี้และรายงานสถานะหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะกรรมการนโยบายหนี้ฯ เพื่อทราบด้วย (มาตรา ๓๖) และภายใน ๖๐ วันหลังวันสิ้นปีงบประมาณ กระทรวงการคลังโดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะต้องมีการรายงานสถานะหนี้ของภาครัฐ (ซึ่งครอบคลุมถึงหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ต่อคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วย ซึ่งข้อมูลหนี้ภาครัฐดังกล่าว จะมีการนำมาศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาประกอบกับข้อมูลการคลังในด้านอื่นๆ เพื่อจัดทำรายงานความเสี่ยงทางการคลังเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป ทั้งนี้ ตามร่าง พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. (มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๘) ซึ่งกระบวนการภายใต้กฎหมายดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลหนี้ของหน่วยงานภาครัฐในภาพรวม

จึงเห็นได้ว่า ภายใต้กรอบกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งกฎหมายที่จะตราขึ้นในอนาคต (ร่าง พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังของรัฐฯ และร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายหนี้ฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) มีมาตรการกำกับดูแลการก่อหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครบถ้วนครอบคลุมแล้ว ซึ่งสามารถพิจารณากำกับดูแลการกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรอบคอบ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้ โดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและไม่เป็นการสร้างภาระต่อประชาชน

นอกจากนี้ ในการจัดเก็บภาษีจากประชาชนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีกระบวนการพิจารณากลับกรองในเรื่องนี้ภายใต้กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่รอบคอบรัดกุมแล้วเช่นกัน